

Шифр: МЕГАТРАНС ІНВЕСТ

ОБґРУНТУВАННЯ ЗАСОБІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ
АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА
(НА ПРИКЛАДІ ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ»)

ЗМІСТ

Вступ.....	3
1. Теоретичні основи управління прибутком підприємства.....	4
1.1. Прибуток як міра ефективності роботи підприємства	4
1.2. Чинники зростання прибутку підприємства.....	8
2. Аналіз фінансово-економічного стану та ефективності управління прибутком автотранспортного підприємства.....	11
2.1. Загальна характеристика підприємства та його майнового стану	11
2.2. Динаміка фінансово-економічних показників підприємства автотранспортних послуг та оцінка його фінансової стійкості	16
3. Розробка рекомендацій щодо підвищення прибутку підприємства ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ».....	23
3.1. Вибір напрямків підвищення прибутку підприємства ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ».....	23
3.2. Економічна ефективність запропонованої тарифної політики підприємства	24
Висновки.....	29
Список літературних джерел.....	31

ВСТУП

В умовах інтегрування економіки України у світову відбувається трансформація фінансових відносин мікрорівня. Оскільки характерною рисою сьогодення стала велика кількість збиткових підприємств, зростає потреба у дослідженні причинно-наслідкових зв'язків, пов'язаних із процесом формування прибутку підприємства та ефективністю його використання. Прибуток підприємства є джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Їх нестача спричиняє виникнення боргів, що у кінцевому підсумку може призвести до фінансової кризи та банкрутства. Зростання прибутку значною мірою визначає темпи економічного розвитку країни, окремих регіонів, збільшення суспільного багатства і підвищення життєвого рівня населення.

Актуальність теми полягає також в тому, що головною задачею кожного підприємця є опанування ефективними економічними методами, за допомогою яких можна отримати найбільший прибуток. Тобто дослідження питань підвищення прибутковості підприємств стає дуже нагальним, що зумовлює доцільність розгляду цього питання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування шляхів підвищення прибутку підприємства в сучасних умовах господарювання. Предмет дослідження – заходи підвищення прибутку підприємства. Мета роботи полягає у дослідженні теоретичних аспектів управління прибутком підприємства, розробці заходів щодо його підвищення. З метою всебічного вивчення об'єкта та предмета були використанні такі методи: збору та узагальнення інформації, групування, аналізу, систематизація. Галузь застосування результатів дослідження – фінансова діяльність підприємства сфери транспортних послуг із збирання та вивезення твердих побутових та інших видів відходів.

Наукова новизна дослідження: на підставі аналізу системи управління прибутком підприємства ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» запропоновано заходи щодо підвищення прибутку та ефективності діяльності цього підприємства.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Прибуток як міра ефективності роботи підприємства

Прибуток є основним показником ефективності діяльності підприємства, джерелом фінансування виробничих і соціальних видатків, додаткової винагороди працівників. Розмір прибутку характеризує фінансові результати роботи підприємства й визначає його фінансове становище. Прибуток як економічна категорія відображає чистий дохід, створений у сфері матеріального виробництва в процесі підприємницької діяльності. Проблема економічного змісту, функцій і значення прибутку знаходиться вже тривалий час в полі зору багатьох економістів. У розробку концепції прибутку істотний внесок внесли економісти-теоретики [18]. На рівні підприємства в умовах товарно-грошових відносин чистий дохід приймає форму прибутку. Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ним видатки [20].

Категорія прибутку містить в собі безліч парадоксів і протиріч, більшість з яких породжене методологією бухгалтерського обліку. З одного боку, з економічної точки зору, прибуток являє собою різницю між грошовими надходженнями і грошовими виплатами. З іншого боку, з точки зору господарської, прибуток – це різниця між майновим станом підприємства на кінець і початок звітного періоду [16]. Прибуток, який обчислено в бухгалтерському обліку не може відображати дійсного результату господарської діяльності підприємства, тому слід розмежовувати такі два поняття як «бухгалтерський прибуток» та «економічний прибуток» [31]. Перший буде результатом реалізації товарів і послуг, в той час як другий – результатом використання капіталу.

Прибуток являє собою головну мету діяльності підприємства і найважливішим показником, що відображає результати його діяльності. Наявність прибутку свідчить про перевищення надходжень коштів за певний період часу над сумарними витратами. Прибуток – це частина чистого доходу

(виторгу), що залишається у підприємства після відшкодування всіх витрат, які пов'язані з виробництвом, реалізацією продукції й інших видів діяльності. Відповідно до визначення прибутку, зіставлення доходів, отриманих по будь-якому виді діяльності, з видатками по цьому ж виду діяльності дозволяє визначити відповідний прибуток [34].

Таким чином, прибуток підприємства характеризується різноманіттям термінів, які в цей час використовуються в розрізі різних класифікаційних ознак, покладених в основу розподілу прибутку на різні її види (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Класифікація прибутку підприємства [39]

Ознаки класифікації прибутку підприємства	Види прибутку по відповідних ознаках класифікації
1. Характер відбиття в обліку	Бухгалтерський прибуток Економічний прибуток
2. Характер діяльності підприємства	Прибуток від звичайної діяльності Прибуток від надзвичайних подій
3. Основні види господарських операцій підприємства	Прибуток від реалізації продукції Прибуток від позареалізаційних операцій
4. Основні види діяльності підприємства	Прибуток від операційної діяльності Прибуток від інвестиційної діяльності Прибуток від фінансової діяльності
5. Характер оподаткування	Оподатковуваний прибуток Прибуток, що не підлягає оподаткуванню
6. Склад формуючих елементів	Маржинальний прибуток Валовий прибуток Чистий прибуток
7. Характер інфляційного очищення	Прибуток номінальний Прибуток реальний
8. Достатність рівня формування	Низький прибуток Нормальний прибуток Високий прибуток
9. Розглянутий період формування	Прибуток попереднього періоду Прибуток звітного періоду Прибуток планового періоду (планований прибуток)
10. Характер використання	Капіталізований прибуток Спожитий прибуток
11. Ступінь використання	Нерозподілений прибуток Розподілений прибуток
12. Значення підсумкового результату господарювання	Позитивний прибуток (прибуток у звичайному його розумінні) Негативний прибуток (збиток)

Методи визначення прибутку, встановлення чинників його росту актуальні з ряду причин. По-перше, із введенням нових стандартів бухгалтерського обліку, змінилося визначення видів діяльності, а, відповідно, і термінологія, що встановлює назву й види прибутку. По-друге, встановлення джерел і чинників зростання прибутку важливо для ефективної роботи підприємства, оскільки прибуток може бути використаний на збільшення статутного фонду, науково-технічний і соціальний розвиток підприємства, на матеріальне заохочення його колективу, на виплату дивідендів акціонерам, поповнення оборотних коштів і формування резервного фонду.

Значення прибутку проявляється в тому, що у його величині безпосередньо віддзеркалюються всі аспекти діяльності господарюючого суб'єкта: технологія і організація виробництва, система внутрішнього та зовнішнього управління, особливості діяльності, які визначають якість та обсяг виготовленого продукту, рівень собівартості та ціноутворення, стан продуктивності праці тощо. Також, провідна роль прибутку полягає в тому, що він забезпечує зміцнення бюджету держави, сприяє інвестиційній привабливості, діловій активності підприємств у будь-якій сфері економічної діяльності. Сукупність цих факторів перетворюють прибуток на основну рушійну силу ринкового механізму господарювання та основне джерело економічного і соціального розвитку підприємства та держави в цілому.

Посилення ролі прибутку обумовлено також діючою системою його розподілу, відповідно до якої підвищується зацікавленість власників у збільшенні не тільки загальної суми прибутку, але й особливо тієї його частини, що залишається в розпорядженні підприємства й використовується як головне джерело засобів, що направляють на виробничий і соціальний розвиток, а також на матеріальне заохочення працівників відповідно до якості затраченої праці [33].

У збільшенні фінансових результатів підприємства відбиваються інтереси найманих працівників, які зацікавлені у збільшенні своїх доходів у вигляді заробітної плати та участі у прибутках. У зростанні прибутковості діяльності

суб'єктів господарювання також зацікавлена держава, адже за рахунок відрахувань від прибутку в бюджет формується основна частина фінансових ресурсів держави, регіональних і місцевих органів влади. Відповідно, від збільшення обсягів сплачених податків до бюджетів значною мірою залежать темпи економічного та інвестиційно-інноваційного розвитку країни, окремих регіонів, збільшення суспільного багатства й в остаточному підсумку підвищення життєвого рівня населення.

Отже, за умов ринкової економіки отримання максимально можливої суми прибутку є метою будь-якого виробництва. Таке бажання максимізації прибутку визначається його роллю в системі економічних відносин [36]:

- прибуток є основною метою підприємницької діяльності і мірилом її ефективності;
- прибуток є основним джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, що забезпечують його розвиток;
- прибуток є носієм захисної функції підприємства від загрози банкрутства та головною передумовою зростання ринкової вартості господарюючого суб'єкта;
- прибуток є джерелом зростання доходів працівників підприємства; прибуток є необхідною умовою при виході підприємства на міжнародний ринок;
- прибуток є фундаментом економічного розвитку країни, джерелом задоволення соціальних потреб у зв'язку з тим, що саме отримання прибутку забезпечує надходження до бюджету податків і платежів;
- прибуток є важливим джерелом задоволення окремих потреб суспільства.

В основі побудови системи управління, яка б відповідала вище наведеним критеріям лежить ідентифікація функцій прибутку в ринковій економіці та господарському житті підприємства, що характеризують його роль, значення та можливості використання. Дослідження підходів науковців до функцій прибутку, дозволяє зробити висновок, що домінуючою є позиція, що прибуток

виконує оціночну (облікову), стимулюючу, розподільчу та соціальну функції. Так, Л.В. Вороніна, притримується думки, що прибуток виконує три функції, а саме: відтворювальну, стимулюючу та узагальнюючу, як оціночного показника діяльності підприємства [28, С. 203]. О.Р. Кривицькою доведено доцільність уточнення функцій прибутку, де поряд з оціночною функцією і функцією економічного стимулювання виокремлено функцію економічної цінності, оскільки прибуток відображає економічні відносини, завдяки яким потреби й інтереси людини або групи людей переносяться на речі, предмети, інтелектуальні надбання та мають вартісну оцінку [53, С. 5]. Узагальнюючи усе, можливо відмітити, що прибуток виконує оціночну, стимулюючу, розподільчу та соціальну функції.

1.2. Чинники зростання прибутку підприємства

Умову зростання прибутку підприємства можна коротко сформулювати у вигляді вимоги: зростання доходів і зменшення видатків по всіх видах діяльності.

Під чинниками розуміють причини, джерела, умови, що впливають на досліджувані явища, процеси, показники. Фактори зростання прибутку можна розділити на дві групи [35]:

- зовнішні фактори (ріст ринкового попиту на продукцію, зменшення ставок податків, зборів; прискорена амортизація, зменшення позичкового відсотка тощо);

- внутрішні фактори (ріст будь-яких доходів від реалізації продукції й позареалізаційної діяльності; усіляке зменшення витрат на виробництво й збут продукції, ріст якості й, відповідно, ціни виробів тощо).

Приріст валового прибутку дорівнює алгебраїчній сумі приростів, видів прибутку, що включаються до нього [39]:

$$\Delta Pr_{вал} = \Delta Pr_{оп} + \Delta Pr_{інв} + \Delta Pr_{фін} + \Delta Pr_{надз}. \quad (1.1)$$

Приріст операційного прибутку визначається приростом прибутку від реалізації продукції ΔPr_{pn} , що, у свою чергу, залежить від росту обсягу реалізованої продукції $\Delta Pr_{об}$, зростання прибутку від продажу продукції підвищеної якості $\Delta Pr_{як}$, від економії витрат на виробництво, пов'язаної з ростом його обсягу ΔC :

$$\Delta Pr_{pn} = \Delta Pr_{об} + \Delta Pr_{як} + \Delta C. \quad (1.2)$$

При впровадженні різних організаційно-технічних рішень можуть змінюватися різні складові операційного й іншого видів прибутку. Наприклад, при впровадженні маркетингових рішень, пов'язаних з реалізацією цінової політики підприємства, важливу роль грає зміна прибутку від прискорення оборотності оборотних коштів ($Pr_{п.об}$).

Собівартість може бути знижена в результаті проведення заходів, спрямованих на [19]: відносне зменшення амортизаційних відрахувань на одиницю продукції (краще використання основних фондів, зростання продуктивності праці робітників, які обслуговують машини та обладнання); зниження чисельності допоміжних робітників, за рахунок автоматизації та механізації допоміжних робіт; зменшення чисельності адміністративно-управлінського персоналу, за рахунок впровадження наукової організації праці, комп'ютеризації планових, бухгалтерських, конструкторських та інших обчислювальних робіт.

Важливим фактором, що визначає рентабельність виробництва, є розмір наявних у підприємства основних виробничих фондів і оборотних коштів і ступінь їх використання [30].

У сучасних умовах можна запропонувати наступні заходи, впровадження яких позитивно вплинуло б на результати діяльності будь-якого підприємства з метою зниження собівартості продукції [39]: підприємству необхідно посилити контроль над придбанням матеріальних ресурсів відповідно до потреб.

Необхідне вдосконалення контролю в області матеріально-технічного забезпечення виробництва; також слід удосконалювати роботу відділу збуту в області комплексного вивчення ринку, розробки програми маркетингу, організації збуту, реклами.

На величину прибутку від реалізації продукції впливають склад, і розмір нереалізованих залишків на початок, і кінець періоду. Значна величина залишків приводить до неповного надходження виручки і недоотримання прибутку [21].

Прибуток від виконання робіт і надання послуг розраховується аналогічно прибутку від реалізації продукції. На підприємствах транспорту та зв'язку виручка відображає грошові кошти за надані послуги за діючими тарифами [22].

Значення прибутку, в умовах ринкової економіки, величезна. Товаровиробники, прагнучи до її отримання, збільшують обсяг виробництва продукції, поліпшують її якість і асортимент. Цим досягається не тільки мета підприємництва, але й задоволення суспільних потреб. Позитивний результат роботи підприємства передбачає якісне управління процесом створення прибутку. Адже саме від одержуваного прибутку залежить економічна стабільність підприємства.

Також прибуток є стимулом до раціонального використання ресурсів всіх видів. Що не маловажно для економіки в цілому [25]. Отримавши прибуток, підприємства виплачують податки, тим самим, поповнюючи бюджет держави.

Важливими чинниками, які забезпечують підвищення прибутку й рентабельності підприємства, є ріст продуктивності праці, фондівіддачі, економія матеріальних ресурсів, ріст рівня технічного прогресу, а саме, механізація й автоматизація трудомістких технологічних процесів, удосконалювання рівня організації виробництва тощо. Облік і оцінка таких факторів на підприємстві сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства.

2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Загальна характеристика підприємства та його майнового стану

Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» є одним з великих спеціалізованих підприємств – перевізників, сферою діяльності якого є поводження з відходами, а саме надання послуг із збирання та вивезення твердих побутових та інших видів відходів в місті Харкові. Правовий статус суб'єкта – юридична особа. Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю. Основний вид діяльності відповідно до КВЕД – 2010 «Збір безпечних відходів».

Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» утворено в квітні 2016 року шляхом виділення з Приватного підприємства «МЕГАТРАНС», що знаходиться на ринку поводження з відходами з 1995 року і зарекомендувало себе як надійний і компетентний партнер. На сьогоднішній день ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» має понад 500 довгострокових контрактів з наступними групами споживачів (замовників):

- населення (житлові будинки муніципальної власності; житлові будинки, що знаходяться на балансі житлових і житлово-будівельних кооперативів, а також об'єднань співвласників багатоквартирних будинків; житлові будинки, які обслуговуються приватними суб'єктами господарювання);

- бюджетні споживачі;

- інші споживачі (підприємства, організації, установи з позабюджетним фінансуванням (госпрозрахункові споживачі), фізичні особи - підприємці).

Замовниками послуг є понад 500 організацій різних форм власності, в тому числі КП «Харківський метрополітен», КП «Підземне місто», КП «Центральний парк культури та відпочинку імені М. Горького», ОСК «МЕТАЛІСТ», Харківський аеропорт, Харківське підприємство автобусних станцій, готелі «Харків Палас» та «Харків», крупні супермаркети, вищі навчальні заклади (ХНУ

імені В.Н. Каразіна, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, НТУ «ХП», ХГУ «НУА» та ін.), бізнес-центри, житлові будинки, поліклініки, тощо.

Підприємство надає послуги з вивезення та утилізації твердих побутових, будівельних і великогабаритних відходів. Виручка ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2019 рік за видами послуг представлена на рис. 2.1.

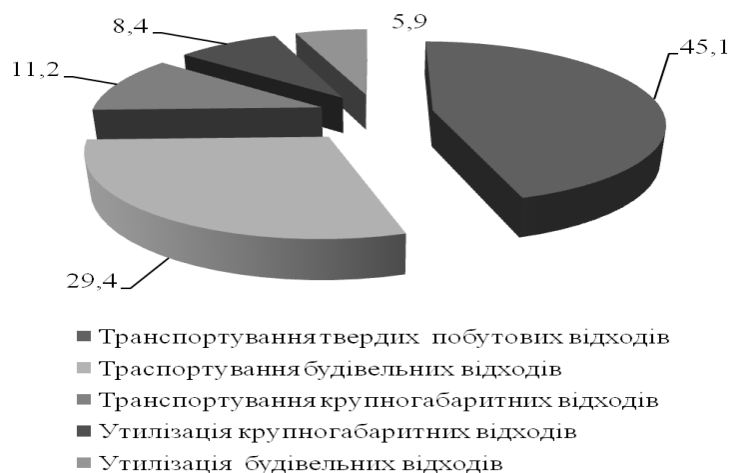

Рис. 2.1 – Структура виручки ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2019 р.
за видами послуг, %

З рис. 2.1 видно, що в 2019 році 45,1 % виручки ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» припадає на транспортування твердих побутових відходів. Частка виручки від вивозу будівельних відходів склала 29,4%, від транспортування крупногабаритних відходів – 11,2 %. На 4-му місці у структурі виручки за видами послуг опинилася утилізація крупногабаритних відходів, частка яких склала 8,4%. ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» займається також утилізацією будівельних відходів, їх частка у виручці складає 5,9 %.

Розглянемо майновий стан підприємства. Загальна вартість майна підприємства має тенденцію до збільшення. В 2017 року вона становила 2270,6 тис. грн, в 2019 р. майно збільшилася в порівнянні з 2017 р в 4,6 рази. Це пов'язано з ростом підприємства і розширенням його діяльності.

Розглянемо склад і структуру ОВФ ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» на 31.12.2019 р. (табл. 2.1). З табл.2.1 видно, що в структурі ОВФ найбільшу питому вагу займають транспортні засоби – 89,3%, на частку будівель доводиться 10,7%. Серед транспортних заходів найбільшу частку займають автомобілі марки Cargo – 22,52% на 2-му місці Mercedes-Benz – 18,74%, на третьому КАМАЗ – 14,82%. Решту 43,92% займають автомобілі марок МАЗ, Ford, Renault, MAN.

Таблиця 2.1 – Склад та структура основних виробничих фондів ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» на 31.12 2019 р.

Найменування ОВФ	Вартість , тис. грн.	Питома вага, %
Будівлі	484,3	10,70
Траспортні засоби усього, в тому числі:	4041,6	89,30
КАМАЗ	670,7	14,82
МАЗ	528,2	11,67
Cargo	1019,2	22,52
Ford	401,4	8,87
MAN	207,0	4,56
Mercedec-Benz	848,2	18,74
Renault	367,5	8,12
Разом	4525,9	100,00

Динаміка частки активної частини основних виробничих фондів ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр. представлено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Динаміка частки активної частини основних виробничих фондів ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017–2019 рр.

Показник	Роки		
	2017	2018	2019
Середньорічна первісна вартість основних виробничих фондів, тис. грн	2695,8	2778,5	4525,9
Середньорічна первісна вартість транспортних заходів, тис. грн.	1604,00	1678,2	4041,6
Частка активної частини ОВФ	0,595	0,604	0,893

Частка активної частини ОВФ ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр. зросла в 1,5 з 0,595 в 2017 р. до 0,893 в 2019 р. Це сприятлива тенденція, яка свідчить про велику мобільність основних виробничих фондів

підприємства. Цей факт позитивно впливає на ділову активність та ефективність роботи підприємства [37].

З табл. 2.2 видно, що У структурі сукупних активів підприємства необоротні активи займають (2017 р. – 23,70%; 2018 р. – 10,98%; 2019 р. – 16,33%). Частка необоротних активів за аналізований період знизилася на 6,99%. Підприємство має «легку» структуру активів, тому що частка необоротних активів складає менше 40%. Це свідчить про невисокі підприємницькі ризики в разі падіння попиту на послуги. Зниження частки необоротних активів в майні підприємства говорить про підвищення мобільності майна і про збільшення оборотності активів, що є сприятливим фактом.

Намітилася тенденція збільшення частки оборотних активів в структурі активів підприємства з 76,7% в 2017 році до 83,7% в 2019 році. Це сприятлива для підприємства тенденція.

Частка дебіторської заборгованості в структурі оборотних активів зменшилася з 66,6% в 2017 році до 57,0% в 2019 році, що може свідчити про жорсткість кредитної політики підприємства з покупцями в частині надання комерційного кредиту, що є сприятливим фактом в нестабільному середовищі.

Велике значення на фінансовий стан підприємства надає стан виробничих запасів. З метою нормального ходу транспортування та переробки відходів запаси повинні бути оптимальними. Накопичення великих запасів свідчить про спад активності підприємства, уповільнення оборотності оборотного капіталу. У той же час надлишок запасів також негативно впливає на фінансовий стан підприємства, так як скорочується виробництво продукції, зменшується сума прибутку. Іншими словами, будь-яке зростання вартості запасів повинно супроводжуватися таким же зростанням оборотності оборотного капіталу. У нашому випадку вартість запасів за 2017-2019 рр. зросла в 10,4 рази і досягла значення 922,6 тис. грн. У той же час частка запасів у загальній вартості майна зменшилася: в 2017 році вона склала 3,9%, в 2019 році вже 8,83%. Щоб визначити, наскільки виправдано збільшення запасів в структурі майна, потрібно порівняти темпи зростання виробничих

запасів з темпами зростання обсягів виробництва або виручки від реалізації продукції. Якщо темп зростання виробничих запасів незначно перевищує темп зростання обсягу виробництва, то така зміна свідчить про нормальне функціонування підприємства. На даному підприємстві темп зростання виробничих запасів за 2017-2019 рр. склав 1037,8%, а темп зростання виручки від реалізації усього 279,6%, що значно вище темп зростання обсягу виробництва, що свідчить про уповільнення оборотності оборотних активів. Це негативна тенденція, яка впливає на ефективність роботи підприємства [43].

Проаналізуємо технічний, моральний стан і знос основних виробничих фондів ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ». Аналіз проведемо за показниками зносу, оновлення та вибуття основних виробничих фондів. Коефіцієнт зносу основних засобів знаходиться за формулою:

$$K_{\text{ЗН}} = \frac{\text{НЗ}}{\text{ОЗперв}}, \quad (2.1)$$

де НЗ – накопичений знос;

ОЗперв – первісна вартість основних засобів.

Коефіцієнт оновлення основних засобів знаходиться за наступною формулою:

$$K_{\text{ОНВ}} = \frac{\text{ОЗпоступ}}{\text{ОСперв}}, \quad (2.2)$$

де ОЗпоступ – вартість засобів, що надішли за період;

ОЗперв – первісна вартість основних засобів.

Коефіцієнт вибуття знаходиться за формулою:

$$K_{\text{ВИБ}} = \frac{\text{ОЗвиб}}{\text{ОСперв}}, \quad (2.3)$$

де ОЗвиб – вартість основних засобів, що вибули за період;

ОЗперв – первісна вартість основних засобів на початок періоду.

В табл. 2.3 приведена динаміка коефіцієнтів майнового стану ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 гг.

Таблиця 2.3 – Динаміка коефіцієнтів майнового стану ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр.

Показник	Рекомендоване значення	Роки		
		2017	2018	2019
Коефіцієнт зносу	Min	0,807	0,820	0,640
Коефіцієнт оновлення	Max	0,000	0,118	0,412
Коефіцієнт вибуття	< k _{обн}	0,035	0,043	0,032

Аналіз табл. 2.3 показує, що основні фонди ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» зношені у 2017 р. на 80,7%, в 2019 р. ситуація покращилася і ступінь зносу ОВФ склав 64,0%. Це сприятлива тенденція. Але слід відмітити, що у світовій практиці прийнято вважати, що значення коефіцієнту зносу більше ніж 50% є небажаним. Підприємство перетнуло цю критичну межу. На підприємстві, за винятком 2017 року, йдуть активні процеси поновлення основних виробничих фондів: так в 2017 р. коефіцієнт був відсутній, а в 2019 р. склав 0,412. Таким чином на підприємстві реалізується політика модернізації транспортних заходів, тому що старі автомобілі знижують ефективність транспортування твердих побутових, будівельних та крупногабаритних відходів.

2.2. Динаміка фінансово-економічних показників роботи підприємства автотранспортних послуг та оцінка його фінансової стійкості

Дамо оцінку фінансово-економічного стану ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр. Вихідною інформацією для аналізу є бухгалтерська звітність підприємства (Ф № 1 «Баланс», Ф № 2 «Звіт про фінансові результати»). Оцінка фінансово-економічного стану передбачає аналіз динаміки, продуктивності праці, фондівіддачі, рентабельності активів, виробництва, продажу, чистого оборотного капіталу, чистих активів, доходів, витрат і прибутку підприємства за 2017-2019 рр. [33]. Розглянемо показники рентабельності підприємства.

Розрахуємо валову рентабельність продажів підприємства за формулою:

$$R_{\text{прод}} = (ВП/В) \cdot 100\%, \quad (2.4)$$

де ВП – валовий прибуток;

В – виручка від реалізації.

Розрахуємо чисту рентабельність продажів за формулою:

$$R_{\text{чист.}} = (ЧП/В) \cdot 100\%, \quad (2.5)$$

де ЧП – чистий прибуток;

В – виручка від реалізації.

Розрахуємо чисту рентабельність виробництва за формулою:

$$R_{\text{вир чист}} = (ЧП/С) \cdot 100\%, \quad (2.6)$$

де С – собівартість реалізованої продукції (послуг).

Розрахуємо рентабельність активів підприємства за формулою::

$$R_{\text{акт}} = (П_{\text{до}}/А) \cdot 100\%, \quad (2.7)$$

де $П_{\text{до}}$ – прибуток до оподаткування;

А – середньорічна вартість активів.

Розрахуємо валовий рентабельність виробництва за формулою::

$$R_{\text{вир вал}} = (ВП/С) \cdot 100\%, \quad (2.8)$$

Рентабельність власного капіталу знаходиться за формулою:

$$R_{\text{вк}} = (ЧП/ВК) \cdot 100\%, \quad (2.9)$$

де ВК – середньорічна вартість власного капіталу.

Результати розрахунків показників рентабельності ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр. представлені в табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка основних показників рентабельності ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр., %

Показник	Роки		
	2017	2018	2019
Рентабельність активів	25,10	21,99	74,63
Рентабельність власного капіталу	100,41	76,13	136,04
Валова рентабельність продажу	23,25	25,16	43,44
Чиста рентабельність продажу	2,31	2,93	11,30
Валова рентабельність виробництва	30,29	33,62	76,81
Чиста рентабельність виробництва	3,02	3,92	19,97

З табл. 2.4 видно, що за 2017-2019 рр. в ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» ефективність роботи зросла, про що свідчить динаміка всіх коефіцієнтів рентабельності.

Основним фінансовим показником діяльності підприємства є прибуток. Розглянемо динаміку валового і чистого прибутку ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр. (рис. 2.2). У 2017-2019 рр. підприємство було прибутковим, про що свідчить динаміка показників валового і чистого прибутку. Так в 2017 р. валовий прибуток склав 4695,2 тис. грн., в 2018 р. цей показник досяг значення 7147,1 тис грн., що більше попереднього періоду в 1,52 разу. В 2019 р. зростання прибутку у відношенні до попереднього періоду прискорилося і склало 3,4 рази. Таке зростання валового прибутку є позитивним фактом для підприємства.

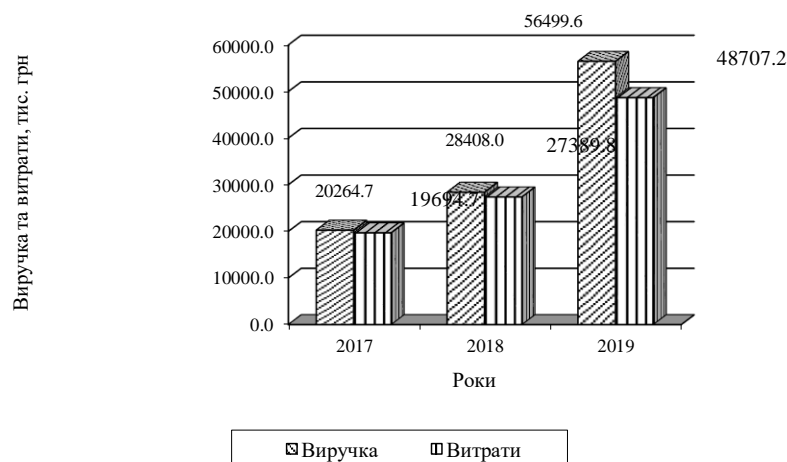

Рис. 2.2 – Динаміка виручки та витрат в ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр.

Динаміка чистого прибутку має за 2017-2019 рр. позитивну тенденцію, зростання розміру чистого прибутку в 2019 р. по відношенню до 2017 р. відбулося в 13,6 рази. Чистий прибуток ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» досяг в 2019 р. розміру 6379,0 тис. грн. Таке зростання чистого прибутку свідчить про підвищення інвестиційної привабливості підприємства за досліджуваний період [46].

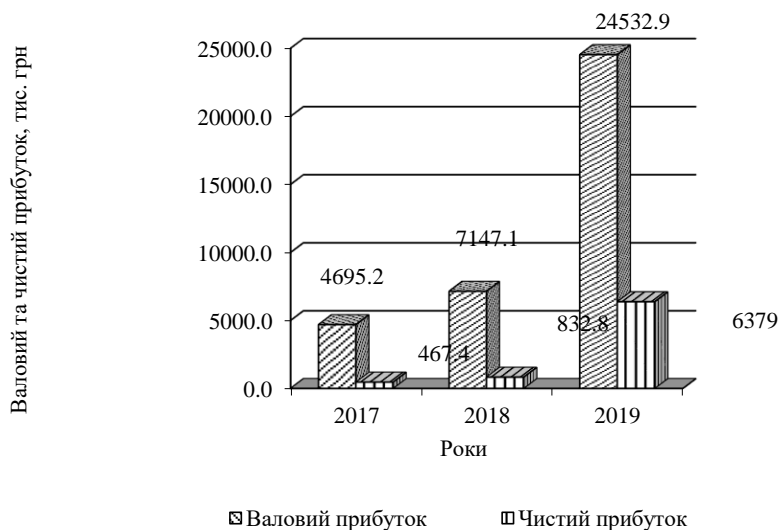

Рис. 2.3 – Динаміка валового та чистого прибутку в ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр.

Все це обумовлює необхідність пошуку шляхів підвищення прибутку підприємства, що буде в значній мірі підвищувати ефективність його діяльності та фінансовий стан.

Для аналізу стратегічної ефективності підприємства використовуємо метод, заснований на застосуванні коефіцієнта Спірмена. Основу оцінки становить аналіз економічних показників: чистого прибутку, прибутку від продажів, виручки від реалізації, собівартості реалізованої продукції, робіт, послуг, а також показників, що характеризують ефективність використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Вимірюється ступінь відповідності фактичної структури показників нормативної. Нормативна система показників темпів зростання виглядає наступним чином:

$$T_p^{чп} > T_p^{пш} > T_p^{вр} > T_p^{дз} > T_p^{сс} > T_p^{зп} > 100\% \quad (2.10)$$

де T_p – темп зростання, % відповідно: ЧП – чистий прибуток, ПП – прибуток від продажів, ВР – виручка від продажу, ДЗ – дебіторська заборгованість, СС – собівартість продажу, ЗП – заробітна плата [44].

Нормативний ряд темпів зростання показників, є базою для порівняння з фактичним, який визначається в кілька етапів. На першому етапі узагальнюються абсолютні показники фінансово-економічної діяльності підприємства за 4 роки. Динаміка основних фінансово-економічних показників за 2017-2019 рр. ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» представлена в табл. 2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка фінансово-економічних показників ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр., тис. грн.

Рік	Показник					
	Чистий прибуток (ЧП)	Прибуток від продаж (ПП)	Виручка від продажу (ВР)	Дебіторська заборгованість (ДЗ)	Собівартість продукції (СС)	Фонд заробітної плати (ФЗ)
2017	467,4	4695,2	20193,7	1159,7	15498,5	306,0
2018	832,8	7147,1	28407,3	2780,3	21260,2	409,52
2019	6379,0	24532,9	56470,6	4982,6	31937,7	660,0

На другому етапі визначається динаміка показників на основі розрахунку темпів зростання (табл. 2.6.).

Таблиця 2.6 – Темпи зростання фінансово-економічних показників ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2018-2019 рр., %.

Рік	Показник					
	Чистий прибуток (ЧП)	Прибуток від продаж (ПП)	Виручка від продаж (ВР)	Дебіторська заборгованість (ДЗ)	Собівартість послуг (СП)	Фонд заробітної плати (ФЗ)
2018	178,18	152,22	140,67	239,74	137,17	133,83
2019	765,97	343,26	198,79	179,21	150,22	161,16

На третьому етапі формуються динамічні ряди на основі розрахованих фінансово-економічних показників, які зіставляються з нормативними поруч з

метою визначення коефіцієнта рангової кореляції Спірмена, який може приймати значення в діапазоні $[-1; 1]$.

Розрахуємо коефіцієнт Спірмена для ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2018 рр.:

$$K_{2017} = 1 - [(6 \cdot ((2 - 1)^2 + (3 - 2)^2 + (4 - 3)^2 + (1 - 4)^2 + (5 - 5)^2 + (6 - 6)^2) / (6^3 - 6)] = 0,66;$$

$$K_{2018} = 1 - [(6 \cdot ((1 - 1)^2 + (2 - 2)^2 + (3 - 3)^2 + (4 - 4)^2 + (6 -)^2 + (5 - 6)^2) / (6^3 - 6)] = 0,94.$$

Результати розрахунку коефіцієнта рангової кореляції Спірмена ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2018-2019 рр. представлені в табл. 2.7.

Таблиця 2.7 – Результати розрахунку коефіцієнта рангової кореляції Спірмена ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2018-2019 рр.

Рік	Показник						Коефіцієнт рангової кореляції Спірмена
	ЧП	ПП	ВП	ДЗ	СС	ФЗ	
Нормативний ранг показника	1	2	3	4	5	6	1
2018	2	3	4	1	5	6	0,66
2019	1	2	3	4	6	5	0,94

На основі даних табл. 2.7, можна зробити висновок про те, що стратегічна ефективність ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2018 рр., не є ефективною, тому що коефіцієнт Спірмена складає 2/3 від нормативного значення, що означає задовільну оцінку (задовільна оцінка по шкалі 0,50-0,74). В 2018 році найбільший розрив між фактичним і нормативним рангами спостерігається по показнику «Дебіторська заборгованість», що пояснюється підвищенням тарифів в 2018 р., що привело до зростання дебіторської заборгованості по такій категорії клієнтів підприємства як фізичні особи. При цьому розрив в рангах по «Собівартості послуг» та «Фонду заробітної плати» відсутній. В 2019 р. стратегічна ефективність підприємства відмінна, оскільки коефіцієнт Спірмена складає 0,94 (відмінна оцінка за шкалою 0,85-1,00). За такими показниками як «Чистий прибуток», «Прибуток від

продажів», «Виручка від продажів», «Дебіторська заборгованість» розрив фактичного та нормативного рангів відсутній. Таким чином, проведена оцінка стратегічної інвестиційної привабливості дозволяє зробити висновок, що ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» має високий потенціал до залучення додаткового інвестиційного капіталу в 2020 році [30].

Розрахуємо коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів (фінансового ризику підприємства) формулою:

$$K_{c/z} = ЗК/ВК, \quad (2.11)$$

де ЗК – залучений капітал.

Динаміка коефіцієнта фінансового ризику ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» представлена в табл. 2.8.

Таблиця 2.8 – Динаміка коефіцієнта фінансового ризику інвестування ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр.

Показник	Роки		
	2017	2018	2019
Коефіцієнт фінансового ризику	3,8781	3,232	1,227

З табл. 2.8 видно, що у ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 рр. коефіцієнт фінансового ризику знаходиться в діапазоні 1,227-3,878, що значно вище 1. Це свідчить про високу ймовірність настання фінансових ризиків і про залежність підприємства від позикових коштів, що потребує пошуку шляхів підвищення прибутку підприємства та його фінансового становища.

3. РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ»

3.1 Вибір напрямків підвищення прибутку підприємства

Як показав аналіз фінансово-економічного становища ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» потребує пошуку шляхів підвищення прибутку підприємства та шляхів покращення його фінансового становища.

У ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» є такі напрямки підвищення прибутку:

- прискорення обертання активів підприємства;
- зниження собівартості послуг на вивіз та поховання твердих побутових відходів (ТПВ);
- зниження витрат підприємства (адміністративні витрати);
- оптимізація тарифної політики підприємства;
- диверсифікація діяльності підприємства (послуги переробки ТПВ);
- здача в оренду непрофільних активів (частина парковки).

Прискорення обертання активів підприємства полягає в їх більш інтенсивному використанні. Пропонується в ті часи, коли сміттєвози та вантажні автомобілі по вивозу крупногабаритних відходів не задіяні у обслуговуванні населення та юридичних осіб на договірній основі використовувати вивозу крупногабаритних відходів на почасовій основі.

В зв'язку з тим, що 45,1 % виручки ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» припадає на транспортування твердих побутових відходів, тому буде логічним оптимізувати тарифну політику підприємства в галузі надання послуг по вивозу та похованню твердих побутових відходів. Тарифи, за якими ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» надає послуги по вивозу та похованню ТПВ представлено в табл. 3.1. Слід відмітити що в структурі виручки від цього виду послуг бюджетні організації займають 10,1%, населення – 84,0 %, інші споживачі (не бюджетні організації) 5,9%. Тому буде логічним оптимізувати

тарифну політику з населенням. З табл.3.1 видно, що тариф на вивіз 1 м³ ТПВ з ПДВ складає 107,55 грн/м³, на транспортування 1 м³ ТПВ з ПДВ – 7,24 грн /м³.

Таблиця 3.1 – Тарифи на вивіз твердих побутових відходів (ТПВ) та крупногабаритних відходів

Види послуг та групи споживачів	Тариф на вивіз 1 м ³ ТПВ з ПДВ, грн.	В тому числі на транспортування 1 м ³ ТПВ з ПДВ, грн.	В тому числі на поховання 1 м ³ ТПВ з ПДВ, грн.
Тверді побутові відходи			
Населення (незалежно від форми власності будинків)	114,79	107,55	7,24
Бюджетні організації	129,19	121,26	7,93
Інші споживачі	168,50	158,16	10,34
Крупногабаритні відходи			
Населення (незалежно від форми власності будинків)	231,98	224,74	7,24
Бюджетні організації	261,32	253,39	7,93
Інші споживачі	340,84	330,50	10,34

3.2. Економічна ефективність запропонованої тарифної політики підприємства

Для кожного мешканця м. Харкова рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради № 918 от 12.12.2018 встановлена норма надання послуг з транспортування твердих побутових відходів на 1 людину в м³ в обсязі 2,15 м³ на рік, на поховання ТПВ на 1 людину в м³ в обсязі – 0,15 м³.

Оплата з кожного мешканця м. Харкова за послугу вивозу ТВП щомісячно нараховується за наступною формулою:

$$O_{\text{міс}} = ((T_{\text{ТПВ}} + T_{\text{ПОХ}}) \cdot N_{\text{ТПВ}} + (T_{\text{КГ}} + T_{\text{ПОХ}}) \cdot N_{\text{КГ}} / 12) \cdot k, \quad (3.1)$$

де $O_{\text{міс}}$ – щомісячна оплата за послуги з вивезення побутових відходів;

k – кількість споживачів, що проживають у житловому приміщенні;

$T_{ТПВ}$ – тариф на послуги з вивезення (перевезення) твердих побутових відходів, затверджений рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради;

$T_{ПОХ}$ – тариф на послуги з вивезення (поховання) побутових відходів, затверджений рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради;

$N_{ТПВ}$ – норма надання послуг з вивезення побутових відходів для жителів будинків місцевих рад, будинків ЖБК та ОСББ, а також підвідомчих будинків, затверджена рішенням Харківської міської ради;

$T_{КГ}$ – тариф на послуги з вивезення (перевезення) великогабаритних відходів, затверджений рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради;

$N_{КБ}$ – норма надання послуг з вивезення великогабаритних відходів для жителів будинків місцевих рад, будинків ЖБК та ОСББ, а також підвідомчих будинків, затверджена рішенням Харківської міської ради;

12 міс – дванадцять місяців року.

Таким чином, оплата за послуги з вивезення (перевезення, поховання) побутових відходів на 1 людину в місяць буде дорівнювати:

$O_{міс} = ((107,55 + 7,24) \cdot 2,15 + (224,74 + 7,24) \cdot 0,15) / 12) \cdot 1 \text{ чол.} = 23,47$
грн./міс,

де 107,55 – тариф на послуги з вивезення (перевезення) твердих побутових відходів, грн. / м³;

7,24 – тариф на послуги з вивезення (поховання) побутових відходів, грн. / м³;

2,15 – норма надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на 1 людину, м³ / рік;

224,74 – тариф на послуги з вивезення (поховання) великогабаритних відходів, грн. / м³;

0,15 – норма надання послуг з вивезення великогабаритних побутових відходів на 1 людину, м³ / рік.

В зв'язку з тим що обсяг ТПВ постійно зростає, особливо в мікрорайонах з висотними будівлями, де мешкає багато людей, то буде логічним збільшити

норму надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на 1 людину 2,15 м³ до 2,5 м³, норму надання послуг з вивезення великогабаритних побутових відходів на 1 людину з 0,15 м³ до 0,5 м³.

Зробимо розрахунок оплата за послуги вивезення (перевезення, поховання) побутових відходів на 1 людину в місяць з урахуванням змінених нормативів:

$$O_{\text{міс}}^{\text{прог}} = ((107,55 + 7,24) \cdot 2,50 + (224,74 + 7,24) \cdot 0,50) / 12) \cdot 1 \text{ чол.} = \\ = 33,58 \text{ грн./міс.}$$

Прибуток підприємства може зрости за рахунок підвищення тарифу на економічно обґрунтовану величину. Для економічного обґрунтування тарифу необхідно знати структуру тарифу. Виконаємо розрахунок економічно обґрунтованих планових витрат, які включені в тариф на послуги з вивезення ТПВ для населення. Розглянемо структуру тарифу на перевезення 1 м³ ТПВ для населення (табл. 3.2). Нагадаємо, що цей тариф зараз складає 107,55 грн /м³

Таблиця 3.2 – Калькуляція розрахунку економічно обґрунтованих планових витрат, які включені в тариф на послуги з вивезення ТПВ для населення

Статті витрат	Планові витрати	
	Всього, грн	грн /м ³
1	2	3
Обсяг вивозу ТПВ по I групі споживачів (населення)	100671,47 м ³	
Виробнича собівартість:	8393680,42	83,39
1. Прямі витрати	7481260,35	74,32
Прямі матеріальні витрати, всього, в тому числі:	4631689,55	46,01
витрати на паливно-мастильні матеріали	4295772,97	42,66
витрати на матеріали	9862,56	0,09

Продовження табл. 3.2

1	2	3
витрати на покупні комплектуючі вироби (шини, акумулятори, запчастини)	304014,56	3,02
витрати на інші матеріальні ресурси (МШП)	22039,47	0,23
2. Прямі витрати на оплату праці, всього в тому числі:	2126794,70	21,13
основна заробітна плата виробничого персоналу	1533133,17	15,23
додаткова заробітна плата виробничого персоналу	593661,53	5,90
Інші прямі витрати всього, в тому числі:	722776,10	7,18
єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування виробничого персоналу	467894,84	4,66
амортизація транспорту	233848,73	2,32
інші виробничі витрати (послуги сторонніх організацій – витрати на техогляд та обов'язкове страхування транспортних засобів, медичний огляд водіїв ділянки санітарної очистки на вивозі ТПВ)	21032,53	0,20
4. Загальногосподарські витрати всього	912420,07	9,07
5. Адміністративні витрати усього	1128337,04	11,21
6. Витрати на збут послуг всього	41909,02	4,16
7. Всього повна собівартість (рядок 1 + рядок 2 + рядок 3 + рядок 4 + рядок 5 + рядок 6)	9941701,48	98,75
Планова рентабельність 10%	–	9,88
Разом		108,63
Податок на додану вартість 20%		21,73
Тариф на послуги з вивезення ТПВ для населення		130,36

З табл. 3.2 видно, що економічно обґрунтований тариф для надання послуг населенню з вивезення ТПВ на 1м³ складає 130,36 грн/м³, що на 21,22% вище діючого на даний момент тарифу.

Виходячи з норми надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на 1 людину в розмірі 2,15 м³ та чисельності мешканців, яким надає послуги ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» можна розрахувати додатковий чистий

прибуток в результаті впровадження економічно обґрунтованого тарифу для вивезення ТПВ для населення:

$$\text{ЧП}_T = (T_{\text{ТПВ}} - S_{\text{ПОВ}}) \cdot k \cdot (1 - h), \quad (3.2)$$

де ЧП – чистий прибуток;

$S_{\text{ПОВ}}$ – повна собівартість надання послуги перевезення 1 м³ твердих побутових відходів для населення;

h – податок на прибуток

Впровадження економічно обґрунтованого тарифу для надання послуг населенню з вивезення ТПВ дасть можливість отримати чистий прибуток в розмірі:

$$\text{ЧП} = (130,36 - 98,75) \cdot 46824 \cdot (1 - 0,18) = 1\,216\,647,65 \text{ тис. грн.}$$

З огляду на структуру економічно обґрунтованого тарифу на послуги з вивезення ТПВ для населення можливо знизити на 5% витрати на матеріали, запчастини, та шини для сміттєвозів шляхом укладання угод на постійне співробітництво с ТОВ «Автофастера».

ВИСНОВКИ

Результати дослідження формування ефективного механізму управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання дозволяють зробити такі висновки: прибуток визначено основною метою діяльності підприємства, джерелом фінансування його розвитку, вдосконалення матеріально-технічної бази, забезпечення всіх форм інвестування, об'єктом оподаткування та джерелом сплати податків. Він є показником фінансових результатів та важливою економічною категорією, на яку впливають процеси, що відбуваються в навколишньому середовищі. За умови врахування усіх цих факторів і процесів можливе впровадження дієвих заходів щодо збільшення прибутку. Пошук та розробка заходів щодо підвищення прибутку підприємства визначено як процес розробки та прийняття ефективних управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування та розподілу і використання на підприємстві з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах.

Формування ефективного механізму управління прибутком підприємства в сучасних умовах господарювання досліджено на матеріалах ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ». Проаналізовано показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» за 2017-2019 роки. Здійснено аналіз джерел формування і напрямів використання прибутку цього підприємства та факторів, що на нього впливають. У процесі аналізу показників рентабельності сукупного та власного капіталу проведено факторний аналіз зміни рівня показників прибутковості.

Як показав аналіз фінансово-економічного становища ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» потребує пошуку шляхів підвищення прибутку підприємства та шляхів покращення його фінансового становища.

На підставі проведеного аналізу запропоновано заходи щодо підвищення прибутку підприємства, а саме:

- прискорення обертання активів підприємства;

- зниження собівартості послуг на вивіз та поховання твердих побутових відходів (ТПВ);
- зниження витрат підприємства (адміністративні витрати);
- оптимізація тарифної політики підприємства;
- диверсифікація діяльності підприємства (послуги переробки ТПВ);
- здача в оренду непрофільних активів (частина парковки).

З метою підтвердження обґрунтованого вибору напрямків оптимізації прибутку проведено розрахунок впливу чинників на економічні показники діяльності підприємства за напрямками, та як наслідок – зміна прибутку від впровадження вибраних заходів.

Інноваційною характеристикою роботи є виконане економічно обґрунтування тарифу для надання послуг населенню з вивезення твердих побутових відходів. Розрахунок показав необхідність його збільшення на 21,22% вище діючого на даний момент тарифу.

Виходячи з норми надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на 1 людину в розмірі 2,15 м³ та чисельності мешканців, яким надає послуги ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ» було розраховано додатковий чистий прибуток в результаті впровадження економічно обґрунтованого тарифу для вивезення твердих побутових відходів для населення, який склав 1 216 647,65 тис. грн.

З огляду на структуру економічно обґрунтованого тарифу на послуги з вивезення ТПВ для населення можливо знизити на 5% витрати на матеріали, запчастини, та шини для сміттєвозів шляхом укладання угод на постійне співробітництво с ТОВ «Автофастера».

Таким чином, мета роботи досягнута, завдання виконано. Представлені в роботі пропозиції та їх економічне обґрунтування може бути використане в практичній діяльності підприємства ТОВ «МЕГАТРАНС ІНВЕСТ».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV // *ВВР України*. 2003. № 18, № 19-20, № 21-22. Ст. 144.
2. Про господарські товариства: Закон від 19.09.1991 №1576-XII // *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №49. Ст. 682/
3. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII // *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 13. Ст. 69.
4. Конституція України : відповідає офіц. тексту : станом на 1 верес. 2016 р. Харків : Право, 2016. 82 с.
5. Налоговый кодекс Украины // Закон Украины от 02.12.2010г. №2755-VI по состоянию на июня 2014. // *Лига: Закон*. Компьютер.-правовая система / Всеукр.сеть распространения правовой информ. [Электрон.прогр.]. Версия 9.4. Київ, 2014. Ежедн. обновление.
6. Закон Украины «О государственном бюджете Украины на 2019 год». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80-19>. Загл. с экрана.
7. Закон Украины «О стимулировании инвестиционной деятельности в приоритетных отраслях экономики». URL: <http://search.ligazakon.ua>. Загл. с экрана.
8. Закон Украины «Об инвестиционной деятельности». URL: <http://search.ligazakon.ua>. Загл. с экрана.
9. О бухгалтерском учете и финансовой отчетности в Украине: Закон Украины от 16.07.1999г. №996-XIV по состоянию на июнь 2014г. // *Лига: Закон*. Компьютер.-правовая система / Всеукр.сеть распространения правовой информ. [Электрон.прогр.]. Версия 9.4. Київ, 2014. Загл. из рук. для пользователя. Ежедн. обновление.
10. Алексеев В. М., Алексеева М. С. Управление прибылью предприятия: основные задачи. *Молодой ученый*. 2019. №23. С. 198-200.

11. Аранчій В.І., Євдокимова Н.М., Москалюк В.Є. Фінанси підприємств: навч. посібник для проведення практ. занять. Київ : ЦНЛ, 2004. 304 с.

12. Афанасьєв М.В., Плоха О.Б. Економіка підприємства: навчально-методичний посібник. Харків : ВД «ИНЖЕК», 2017. 320 с.

13. Бондаренко С.М. Моделювання стратегії конкуренції промислового підприємства: *Стратегія економічного розвитку України*. Київ: АСК, 2020. Вип. 7. С. 404-408.

14. Борисенко З. Конкурентна політика як передумова ефективності ринку. *Економіка України*. 2018. № 5. С. 88-92.

15. Вороб'єв А. О. Проблема підвищення рівня конкурентоспособності підприємства в умовах глобалізації. *Збірник праць молодих учених Народної української академії*. Харків : Вид-во НУА, 2020. С. 7-12.

16. Вороб'єв А. О. Визначення рівня конкурентоспроможності сучасного підприємства. *Управління як чинник економічної рівноваги* : програма і матеріали XIII конф. молодих вчених каф. економіки та права, 11 груд. 2019 г. Нар. укр. акад. – Харків, 2019. С. 25-28.

17. Вороб'єв А. О. Факторы вузовской среды, влияющие на формирование личности студента. *Мировоззренческие позиции современного студенчества: формы влияния и противоречия* : программа и материалы XXVII Междунар. студен. науч. конф., 11 апр. 2020 г. Харьков : Изд-во НУА, 2020. С. 76.

18. Вороніна В.Л. Сутність та функції прибутку в умовах сучасного економічного росту країни. *Збірник наукових праць ЧДТУ*. Серія: Економічні науки. Черкаси: ЧДТУ, 2013. Вип. 33 (Ч. III). С. 202-205.

19. Давидюк Т. В. Управлінський облік в системі менеджменту: сучасні реалії. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*. 2016. С. 165-169.

20. Дикань В.Л. Обеспечение конкурентоспособности предприятий. Харьков: Основа, 2017. 214 с.

21. Економіка підприємства : Підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. вид. 2-ге, перероб. та доп. Київ: КНЕУ, 2015. 528 с.

22. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник / Г.О. Дорошенко та інш. К. : «Хай-Тек-Прес», 2013. 328 с.
23. Економіка й організація інноваційної діяльності: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / О.І. Волков та інш. під ред. О.І. Волкова, М.П. Денисенко. Київ: Професіонал, 2014. 959 с.
24. Заблоцький Б.Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2019. 454 с.
25. Іванова О.А. Організаційно-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності регіону. *Соціально-економічний розвиток регіонів: теорія, методика, проблеми, перспективи*: колективна монографія/ під заг. ред. К. Ф. Ковальчука. Дніпропетровськ: ІМА-прес. 2011, С. 178-187.
26. Іванова О.А. Ефективна організація виробництва як засіб управління конкурентоспроможністю підприємства. Вчені зап. Харків. гуманітар. ун-ту «Нар. укр. акад.». Харків, 2020. Т. 26. С. 163-169.
27. Інноваційний розвиток економіки : модель, система управління, державна політика / за ред. Левченко Ю.Г. Київ : Кондор, 2018. 448 с.
28. Ілляшенко С.М. Управління інноваційним розвитком. Суми: «Університетська книга», 2018. 278 с.
29. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / за ред. Л.І. Федулової. Київ : Основа, 2015. 552 с.
30. Інноваційно-технологічний розвиток України: стан, проблеми, стратегічні перспективи: *Аналітичні матеріали до Парламентських слухань* [«Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів»]; за ред. Л. І. Федулової, Г. О. Андрощука ; Ін-т екон. та прогноз. НАН України. Київ, 2009. 196 с.
31. Иванов Ю.Б. Конкурентоспособность предприятия в условиях рыночных отношений. Харків: Техніка, 2015. 246 с.
32. Іванова О.А. Влияние инфляции на ставку дисконта и экономическую эффективность проекта. Вчені зап. Харк. гуманіт. ун-ту «Нар. укр. акад.». Харків, 2014. Т. 20. С. 498-504.

33. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. 3-тє вид., перероб. І доп. Харків: Фактор, 2016. 156 с.
34. Крайник О.П. Економіка підприємства : навчальний посібник. 2-ге вид. оновл. і доп. Львів : Інтеллект-Захід, 2005. 296 с.
35. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах: автореф. дис. кан. екон. наук: 08.00.08 Тернопільський національний економічний університет, 2010. 18 с.
36. Микитюк П. Інноваційний менеджмент. Київ : Центр навчальної літератури, 2017. 399 с.
37. Павленко І.А. Економіка та організація інноваційної діяльності. Навч.-метод. посібн. Київ : КНЕУ, 2018. 150 с.
38. Панченко І.А. Функції прибутку: значення для забезпечення економічного розвитку суб'єктів господарювання. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/3475/1/71.pdf>.
39. Пеліхов Є.Ф., Іванова О.А., Сумець О.М. Економіка сучасного підприємства : навч.- метод і практ. посіб. Київ : «Хай-Тек Прес», 2008. 344 с.
40. Рибнікова Н.О. Цільові установки діяльності підприємства та їх відображення системами планових показників. *Економіка і прогнозування*. 2009. № 2. С. 119-127.
41. Стратегія інноваційного розвитку на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів : *Постанова Верховної Ради України*. 2011. № 11. ст. 72.
42. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник / Клименко С.М. та ін.; під ред. Т. В. Омеляненко. Київ : КНЕУ, 2016. 527 с.
43. Цал-Цалко Ю.С. Мороз Ю.Ю., Суліменко Л.А. Фінансовий аналіз: підручник. Житомир: ПП «Рута», 2012. 609 с.
44. Аналіз інвестиційних проектів: Практикум / А.В. Череп, В.З. Бугай, Є.Л. Білий, А. В. Бугай. Київ: Кондор, 2014. 260с.

45. Чесноков В.Л. Фінансові інструменти: навч. посібн. Київ : ЦУЛ, 2018. 288с.
46. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник. Київ: КНЕУ, 2018. 326 с.
47. Шимко О.В. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник. Київ : ЦНЛ, 2006. 296 с.
48. Brealey R.A. Principles of Corporate Finance. Thirteenth edition. New York: McGraw-Hill Education, 2020.
49. Cull R., Demirgüç-Kunt A. The Microfinance Business Model: Enduring Subsidy and Modest Profit, The World Bank Economic Review, Volume 32, Issue 2, June 2018, P.221-244.
50. Melicher W. Introduction to Finance: Markets, Investments, and Financial Management. Fifteenth edition. Hoboken: Wiley, 2014.
51. Can profit and sustainability goals co-exist? New business models for hybrid firms. Alberti, Fernando. Journal of Business Strategy Volume: 38 Issue 1, 2017.